

Trobats els milions de Borrell!

En un article publicat a *El País* el dia 20 de gener, Josep Borrell i Joan Llorach Mariné conviden els lectors a explicar-los on són els 16.000 milions d'euros de la balança fiscal catalana. L'exministre socialista i el coautor del text descriuen una situació suposadament graciosa en la qual, després d'aconseguir la independència, Artur Mas i Oriol Junqueras es presenten al despatx del conseller Andreu Mas-Colell i li pregunten pels 16.000 milions del suposat dèficit de la balança fiscal catalana. Utilitzant les dades publicades per la Generalitat sobre els ingressos i despeses del 2009, Borrell i Llorach (d'ara endavant B-Ll) es mofen de Mas i Junqueras quan descobreixen que els diners no apareix per enlloc. Tot en un to molt divertit.

L'argument és el següent: el 2009 els catalans van pagar a l'estat espanyol un total de 46.195 milions d'euros, dels quals l'Estat només va gastar a Catalunya 45.403 milions. La diferència són 792 milions i no els 16.000 milions que publica la Generalitat. Segons B-Ll,

“Neutralitzar” la balança fiscal és reconèixer que, quan un estat utilitza la Visa, l'import haurà de ser pagat pels contribuents

per aconseguir els 16.000 milions la Generalitat agafa aquest número i el “neutralitza”.

En què consisteix la “neutralització”? En realitat, consisteix a fer una cosa tan assenyada com reconèixer que pagar amb la targeta Visa equival a pagar en efectiu. Tots els lectors d'aquest article saben que el deute de la targeta de crèdit s'acaba pagant, per la qual cosa comprar unes sabates pagant en efectiu és el mateix que comprar-les amb la Visa. Cap ciutadà racional pensa que entregant la targeta es deslliura de pagar.

De la mateixa manera, “neutralitzar” la balança fiscal consisteix a reconèixer que, quan un estat utilitza la Visa per pagar la despesa, l'import haurà de ser pagat pels contribuents. Així de simple. No sé qui es va inventar la paraula *neutralització* per descriure el que s'està fent, però reconec que és una paraula lletja i enganyosa. Per exemple, B-Ll diuen que la neutralització es fa “per corregir el cicle econòmic”. No és veritat. La neutralització es fa perquè quan l'Estat finança la seva despesa amb deute públic, un té l'obligació de corregir els números i reflectir-hi que, tard o d'hora, la despesa serà sufragada pels contribuents. I no es tracta d'una opció metodològica que un pot utilitzar a la seva conveniència. És una obligació intel·lectual: no fer-ho és com dir que el govern pot obrar el miracle dels pans

i els peixos, gastant el que li vingui de gust sense que ningú en pagui la factura. I això no té res a veure amb el cicle econòmic. Si en lloc de produir-se en època de crisi, el dèficit de l'Estat es produís en època de bonança, la “neutralització” seguiria sent obligada.

No sé si és perquè la paraula *neutralització* no és prou descriptiva o perquè el concepte és enganyós, però la realitat és que hi ha una llarga tradició de polítics i opinadors que acusen els “neutralitzadors” de manipular les dades i que, per tant, afirmen que el dèficit fiscal neutralitzat de Catalunya és un pur artefacte comptable creat pels nacionalistes. I l'article de B-Ll forma part d'aquesta trista tradició: B-Ll argumenten que, quan l'Estat finança la seva despesa amb dèficits, aquests dèficits no han de ser comptabilitzats, ja que (en paraules literals) el deute “només és diner virtual que s'haurà de pagar en el futur”. Davant aquest raonament, jo convido el Sr. Borrell a utilitzar la seva targeta per regalar-me un cotxe de 50.000 euros. A molts els pot semblar un cotxe car, però a Borrell li semblarà barat. De fet, li semblarà gratis: al cap i a la fi, “la targeta només és diner virtual que haurà de pagar en el futur”. Clarament, l'argument que el deute no ha de ser comptabilitzat com un passiu per als contribuents és falç i erroni. Deixant de banda els senyors Borrell i Llorach (i potser també Antonio Zabalza i Rocío Martínez-Sampere, que han caigut en el mateix argument falç, el primer de manera reiterada i carregosa), tothom en-

XAVIER SALA I MARTIN

CATEDRÀTIC D'ECONOMIA DE LA UNIVERSITAT DE COLUMBIA

CONSULTEU MÉS ARTICLES A www.ara.cat

tendria que per al Sr. Borrell el cost d'un regal com aquest seria de 50.000 euros, per més que ho hagués pagat amb la targeta de crèdit en lloc de fer-ho amb diners en efectiu.

Però tornem a les dades de B-Ll: resulta que el 2009 l'estat espanyol va utilitzar la Visa per valor de 81.113 milions

d'euros (aquesta és la magnitud del dèficit de l'Estat). D'aquests diners, 15.618 milions van provenir de la Visa dels catalans (aquesta és la part proporcional que els toca pagar als catalans en tant que contribuents de l'estat espanyol). El problema és que d'aquests 15.618 milions que l'Estat va apuntar a la Visa dels catalans, no es va gastar ni un euro a Catalunya. Això ho reconeixen B-Ll quan accepten que la despesa total de l'Estat a Catalunya va ser de 45.403 milions. Per tant, B-Ll accepten que la totalitat dels 15.618 milions que es va apuntar a la Visa dels catalans va ser gastada en altres comunitats d'Espanya.

Si el 2009 Catalunya hagués estat independent, els 15.618 milions que l'Estat va apuntar a la Visa dels catalans no s'haurien gastat en altres comunitats. I en no haver-se gastat tampoc a Catalunya, els diners estarien disponibles, en efectiu, sobre la taula de Mas-Colell. I aquesta és la resposta a la pregunta: si Catalunya fos independent, els 15.618 milions que l'Estat va apuntar a les Vises dels catalans estarien a disposició de la Generalitat, al costat dels 792 milions addicionals, per formar un total de (sisplau, posin música de “1, 2, 3, responda otra

CRISTINA CALDERER

vez”): 16.409 milions d'euros! Vet aquí els diners que buscaven, senyors Borrell i Llorach!

L'argument és tan senzill que sembla estrany que tot un exministre i catedràtic i tot un empresari hagin de demanar ajuda als lectors perquè els l'aclareixin. Esclar que potser no ho entenen perquè tenen una mica de mala fe. I intueixo que hi ha una mica de mala fe perquè B-Ll utilitzen les dades del 2009 (que és l'any en què el govern de l'Estat va utilitzar la Visa amb més alegria) i no les últimes dades disponibles, que són les del 2010, tot i que aquestes dades ja fa vuit mesos (repeteix, vuit mesos) que han estat publicades. Si en lloc de prendre les dades del 2009 agafem les del 2010, resulta que els ingressos que l'Estat va recaptar a Catalunya van ser de 51.164 milions d'euros, mentre que les despeses de l'Estat a Catalunya van ser de 45.329 milions. El saldo total, doncs, va ser d'un dèficit en contra de Catalunya de 5.835 milions d'euros abans de neutralitzar en lloc dels minso 792 milions del 2009. El resultat final neutralitzat acaba sent el mateix: dèficit de la balança fiscal de 16.543 milions o 8,5% del

L'argument és tan senzill que sembla estrany que tot un exministre i catedràtic i tot un empresari hagin de demanar ajuda als lectors

PIB català. Molt semblant al de l'any anterior. Aquesta és la constant de la qual parlen Mas i Junqueras i de la qual B-Ll se'n foten. Però que el resultat hagués estat el mateix no amaga que B-Ll hagin escollit un any en què les dades eren especialment favorables per al seu intent de minimitzar el dèficit fiscal de Catalunya abans de neutralitzar, sabent que les últimes dades disponibles no dibuixaven un escenari tan bonic per als seus interessos. Potser B-Ll no s'havien assabentat que feia vuit mesos que les dades del 2010 ja estaven disponibles. És possible. Encara que és molt sospitós.

Resumint, B-Ll van escriure un article en què desafiaven els lectors a explicar-los on són els 16.000 milions del dèficit fiscal català. Jo he acceptat el repte i els ho he explicat: senyors Borrell i Llorach, els 16.000 milions són diners que l'Estat va apuntar a la targeta Visa dels catalans i que va gastar en altres territoris. Lògicament, en el cas que Catalunya fos independent, tots aquests diners no s'haurien gastat en altres comunitats d'Espanya, per la qual cosa, en l'escena que descriuen vostès d'Artur Mas i Oriol Junqueras entrant al despatx d'Andreu Mas-Colell i preguntant on són els famosos 16.000 milions, el conseller els hauria respost: els 16.409 milions són damunt de la meua taula, davant dels seus nassos! Això sí, cal treure's la bena dels ulls per veure'ls.